

L'EXCURSIÓ DEL VALLINEU

L'EXCURSIÓ DEL VALLINEU

L'excursió del Vallineu és una història escrita i editada
pel Departament de Protecció Civil i Gestió d'Emergències del Govern d'Andorra
i il·lustrada per Jordi Planellas.

Govern d'Andorra

L'obra ha comptat amb el suport
de la Vall del Madriu-Perafita-Claror i d'Andorra Recerca i Innovació.

ANDORRA
RECERCA +
INNOVACIÓ

L'excursió del Vallineu

© Departament de Protecció Civil i Gestió d'Emergències

Govern d'Andorra

Maig del 2026

De les il·lustracions: Jordi Planellas

Dels textos: Departament de Protecció Civil i Gestió d'Emergències

DL AND.323-2026

ISBN 978-99920-82-45-4

Producció editorial: **anem** EDITORS

Imprimeix: **XXXXXXX**

Descobreix la Vall del Madriu-Perafita-Claror

La Vall del Madriu-Perafita-Claror és un lloc màgic que sembla tret d'un conte. És al cor d'Andorra i és tan especial que ha estat reconeguda com a patrimoni mundial per la Unesco.

Té muntanyes, boscos, rius i animals salvatges, i hi trobareu camins empedrats que la gent utilitzava fa molts anys per travessar-la, ja sigui a peu o amb animals. A l'estiu, la Vall s'omple de colors: el verd dels prats, el blau del cel i el groc de les flors. A l'hivern, tot queda cobert de neu com si fos un mantell blanc gegant.

Els prats, boscos i rius són la llar d'espècies que hi troben l'espai perfecte per viure. Quan hi aneu, recordeu que és la casa de molts éssers vius i que cal respectar-la! Intenteu no sortir dels camins, ja que a cada passa podríeu trepitjar sense voler plantes delicades o espantar animals que hi viuen.

La Vall no només és natura, també és història viva. Si us hi endinseu, trobareu històries amagades: llegendes i cabanes de pastors, parets construïdes pedra a pedra, restes de feines antigues com la farga del Madriu, i paisatges tan bonics que semblen pintats.

És un lloc perfecte per caminar, escoltar la natura, descobrir la cultura, i aprendre com cuidar-ho tot. Cada any es fan activitats per conèixer millor aquest patrimoni i aprendre com protegir-lo, ja que podria desaparèixer si no el cuidem.

Penseu que és l'última vall d'Andorra sense carretera: un lloc únic on la natura i la història han pogut mantenir-se gairebé intactes!

Veniu?

Clara. Sempre l'acompanya el seu gos Xicoia, gaudeixen de la natura, del cant dels ocells i del xiulit de les marmotes

Luka. Mai oblida portar una bona teca i la cantimplora ben plena

Tom. El xiulet és el seu accessori preferit

Arlet. Sempre duu la protecció solar dins de la motxilla!

Marc. No surt mai de casa sense la seva casqueta

Ian. Sempre, sempre, sempre té cura de portar les botes de muntanya ben cordades i roba d'abric, no fos cas que...

Robert. És expert en planificar la millor ruta i sempre consulta la mèteo

Tina. Sempre disposada a noves aventures

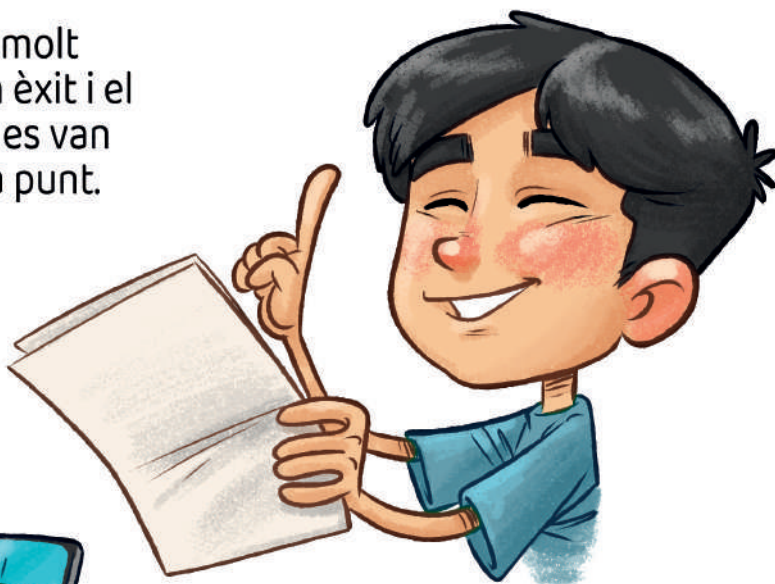
Vallineu. És la mascota del Departament de Protecció Civil. Sempre té bons consells per a totes les situacions

Carla. És molt previsor i mai oblida la farmaciola

A vibrant illustration of five children and a blue character hugging each other. The children are depicted with large, expressive eyes and wide smiles, conveying a sense of joy and camaraderie. The blue character, positioned in the center, has a simple, friendly face with closed eyes and a slight smile. The background is a bright yellow with radiating lines and small white starburst patterns, enhancing the celebratory atmosphere.

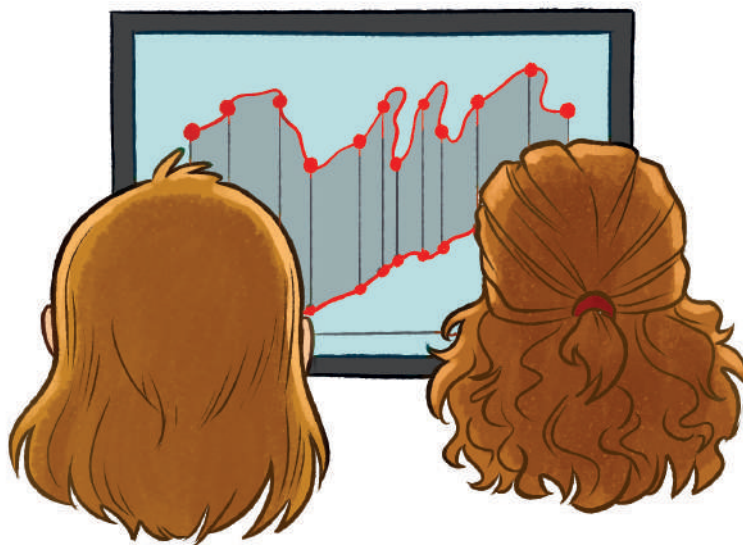
Era un dissabte assolellat quan el Vallineu i els seus amics es van trobar ben d'hora per fer una gran excursió a la muntanya. La seva idea era passar un molt bon dia a la natura i celebrar una gran festa per l'aniversari del Vallineu!

Abans, però, calia preparar molt bé la sortida perquè fos tot un èxit i el Vallineu i tots els seus amics es van organitzar per tenir-ho tot a punt.

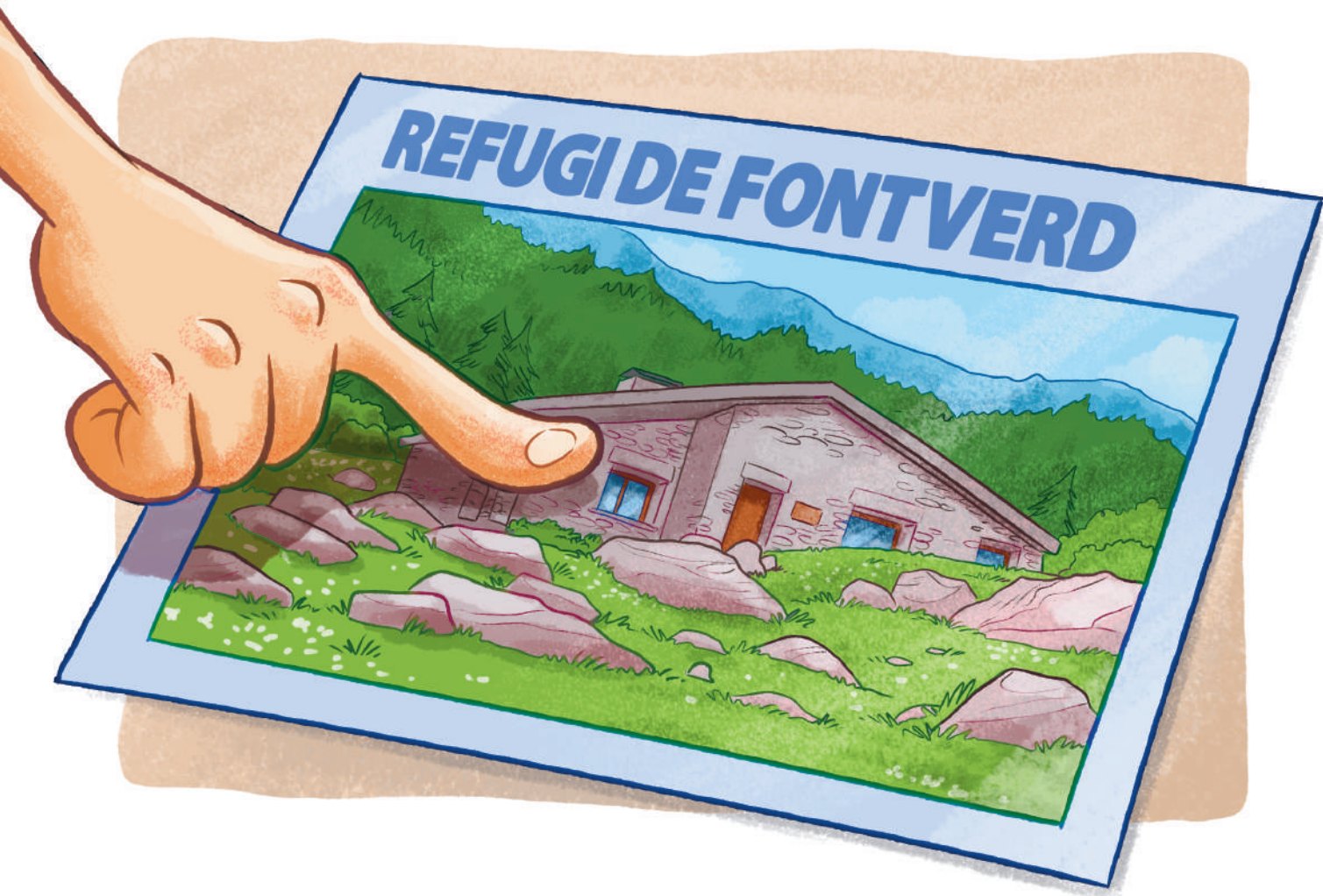

Van consultar el temps per estar segurs que faria bo

i vist que alguns de la colla no eren gaire de caminar, van comprovar que el camí que havien triat s'adaptaria a tots els nivells!!!

Es van assegurar també que en la ruta escollida hi hagués algun refugi on resguardar-se per si el temps canviava de sobte i que al lloc on anaven s'hi pogués fer foc per preparar el dinar sense perill.

Sabies que el temps en alta muntanya és molt variable i pot canviar de sobte? La diferència de temperatura entre el fons de vall i el nostre destí pot ser de fins a 20 graus i la sensació tèrmica pot baixar molt més en cas que faci vent.

Ja gairebé ho tenien tot enllestit! Tan sols faltava preparar un bon calçat i les motxilles amb tot el necessari: aigua, menjar, crema solar, una petita farmaciola, un xiulet i, sobretot, roba d'abric. A la muntanya mai no se sap!

El Vallineu i els seus amics van anar a dormir ben d'hora per descansar bé i estar a punt per a l'endemà. Ho havien preparat tot perquè fos un gran dia.

L'endemà es va aixecar un dia fantàstic i la colla d'amics va carregar la furgoneta amb tot el necessari.

Els acompanyava el Robert, un simpàtic guia de muntanya disposat a ajudar-los en tot el que calgués. Amb ell hi anava la seva filla Tina, una nena molt curiosa que encara no caminava però que observava amb molta atenció tot el que passava al seu voltant.

Però el protagonista del dia era sense dubte el Vallineu, que celebrava el seu aniversari. El Vallineu era molt juganer, estava ple d'energia, i sempre estava disposat a passar-s'ho bé. El van recollir a casa seva i es van dirigir cap a Engolasters.

Abans d'iniciar l'excursió, van repassar els consells a la muntanya en els panells de Protecció Civil i després de verificar que ho portaven tot, van començar a caminar pel circuit de les Fonts.

Sabies que Protecció Civil té gairebé 40 panells d'informació distribuïts en diferents punts del territori per recordar bons hàbits?

El Vallineu no parava de córrer amunt i avall perseguint papallones. La Tina anava a l'esquena del seu pare i no es perdia cap detall. Durant la caminada van veure moltes flors: grandalles, escampetes, botons d'or... i van trobar fins i tot algun bolet pels marges.

«Sigueu prudents a l'hora de collir bolets», els va dir el Robert. «Alguns són tòxics i no us els podeu menjar!»

Sabies que als Pirineus hi ha entre 200 i 250 espècies de bolets considerades comestibles? Però també n'hi ha un centenar que no ho són. Cal ser molt prudents.

El Robert també va assenyalar una planta de color blau lila molt maca amb una flor preciosa. «Aquesta és una planta salvatge i molt bonica: és la tora blava. Però, així com alguns bolets són dolents, aquesta és una de les espècies més perilloses que trobarem a la muntanya. No l'hem de tocar mai.»

Tot pujant pel camí dels Matxos, la Carla, l'Arlet i l'Ian, els més menuts i entremaliats del grup, no paraven de jugar amb el Vallineu. Estaven molt contents de poder estar junts i celebrar el seu aniversari a la muntanya.

Sabies que antigament el camí dels Matxos era utilitzat per portar mercaderies a lloms de mules i matxos d'un lloc a un altre? Avui dia encara el pots recórrer i sentir-te com un viatger del passat!

Quan van arribar al coll Jovell es van trobar una noia que semblava una mica cansada. Es deia Clara i anava acompanyada d'un simpàtic gos, el Xicoia.

La Clara els va explicar que havia fet una ruta més llarga del que havia previst i que se li havien acabat tant l'aigua com el menjar.

—No pateixis! —va dir el Marc—. Avui celebrem una festa d'aniversari, vine i uneix-te a nosaltres!

La Clara va acceptar encantada i el Xicoia va fer-se amic del Vallineu de seguida.

Sabies que el coll Jovell és conegut com la porta d'entrada a la Vall del Madriu-Perafita-Claror? Des d'aquest punt és fàcil observar que la Vall és d'origen glacial, com la majoria de les valls del Pirineu.

Després de caminar una bona estona, van arribar al refugi de Fontverd. «Quin indret tan increïble», van cridar tots quan van veure els prats plens de flors i el pontet sobre el riu Madriu. «Aquesta Vall va ser declarada patrimoni de la humanitat pel seu valor històric i els seus paisatges», va explicar el Robert.

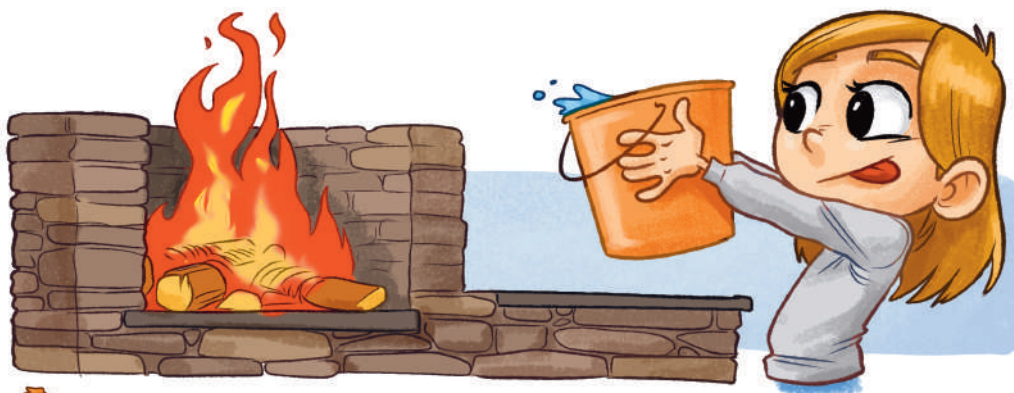

Sabíes que les parets de pedra seca estan fetes sense ciment, només amb pedres col·locades una a una, com si fos un trencaclous gegant? Aquesta construcció dura segles.

Un cop instal·lats, el Marc, el Tom i el Luka van anar a buscar llenya al bosc per encendre el foc mentre l'Arlet i l'Ian paraven la taula amb unes magnífiques estovalles de colors.

El Robert els va ajudar a encendre el foc i a coure la carn. «Cal tenir molta cura amb el foc!», els va recordar. Van verificar que el lloc era segur i que no hi havia perill d'incendi. També van portar una galleda amb aigua per apagar del tot el foc després de dinar.

Sabies que el bosc pot trigar fins a 100 anys a recuperar-se del tot després d'un incendi i que també té un impacte important sobre el medi ambient? Cal ser molt prudents. El foc no és un joc!

Quan el dinar ja estava a punt, van posar la carn a la graella i l'aroma deliciosa va començar a omplir l'aire. Tots tenien molta gana! Però, de sobte, es van adonar que el Vallineu havia desaparegut.

—Vallineu! On ets?
—va cridar el Luka amb preocupació.

Van començar a buscar-lo pertot arreu, «Vallineu... Vallineu...», fins que els va semblar sentir uns tocs de xiulet prop del rierol: «Fiu-fiu.»

Van córrer tots fins a arribar al punt i el van trobar, tot moll, assegut damunt d'una roca, cansat i amb una rascadeta al braç.

«Estava perseguint uns isards que corrien i de sobte m'he adonat que no sabia tornar. He recordat que havíem de xiular si ens perdiem», va dir el Vallineu amb la veu encara tremolosa.

—Ai, Vallineu, sempre tan entremaliat! —va dir la Carla amb un somriure mentre l'abrigava amb una tovallola.
—Som-hi, que el dinar ja està a punt...

El xiulet és una eina que et pot salvar la vida a la muntanya!
Recorda que el senyal internacional de socors són tres xiulets llargs.
Porta'l sempre a la motxilla per si et perds i necessites ajuda.

Després d'aquesta petita aventura, tots van tornar a la vora del foc i van gaudir d'un dinar deliciós. Van menjar, van jugar a fer d'exploradors i es van explicar històries i llegendes fins que el sol va començar a amagar-se darrere les muntanyes de la Vall del Madriu.

I va arribar l'hora de marxar. Abans, calia apagar bé el foc i recollir tota la brossa per deixar-ho tot tal com ho havien trobat. Després de revisar que ho havien netejat tot, van marxar pel mateix camí fins a la furgoneta. Tots ells portaven un frontal per si se'ls feia fosc.

Sabies que el Departament de Patrimoni Natural del Govern d'Andorra recull cada any uns 300 quilos de deixalles dels refugis? Pensem sempre a recollir la brossa que generem i a deixar els espais nets com ens agrada trobar-los.

Ja a la furgoneta, el Vallineu, cansat de tanta aventura, es va adormir mentre tornaven a casa. No havia parat en tot el dia i no tenia forces per a res més.

—Aquesta ha estat la millor festa d'aniversari de totes!
—va dir el Tom amb un gran somriure.

I així es va acabar un dia ple d'aventures, rialles i bona companyia, però també de descoberta en un entorn segur, tot respectant la natura. I el Vallineu? Bé, segur que ja estava somiant amb la pròxima aventura!

SOPA DE LLETRES:

Troba les següents paraules a la sopa de lletres. Poden estar en qualsevol direcció!

ABRIC
AIGUA
BOTES
CREMA
FARMACIOLA
ITINERARI
MOTXILLA
REFUGI
TEMPS
XIULET

M	Z	K	M	I	B	Z	S	T	I	S	W
Q	T	H	O	T	J	W	F	E	N	X	A
S	Y	C	T	I	Q	N	E	F	I	E	T
G	S	X	X	N	N	M	S	G	X	P	Z
P	S	M	I	E	I	R	U	U	L	N	A
E	B	T	L	R	O	F	M	J	U	B	O
G	O	V	L	A	E	F	N	V	R	G	N
T	T	F	A	R	M	A	C	I	O	L	A
T	E	L	U	I	X	E	C	H	P	T	I
F	S	M	H	A	U	M	R	W	H	Q	G
K	A	L	P	C	G	D	C	C	G	Z	U
G	F	R	W	S	N	M	B	L	C	M	A

RELLIGA LES FRASES SEGÜENTS:

Portar menjar i aigua suficient

Descansar bé i

Repassar els consells de seguretat

Tenir molta cura si encenem foc

Assegurar-nos de trobar algun refugi

Comprovar que el nivell de dificultat de la ruta

i apagar bé el foc amb aigua

per resguardar-nos si canvia el temps

s'adapta al nivell de tot el grup

dels panells de Protecció Civil

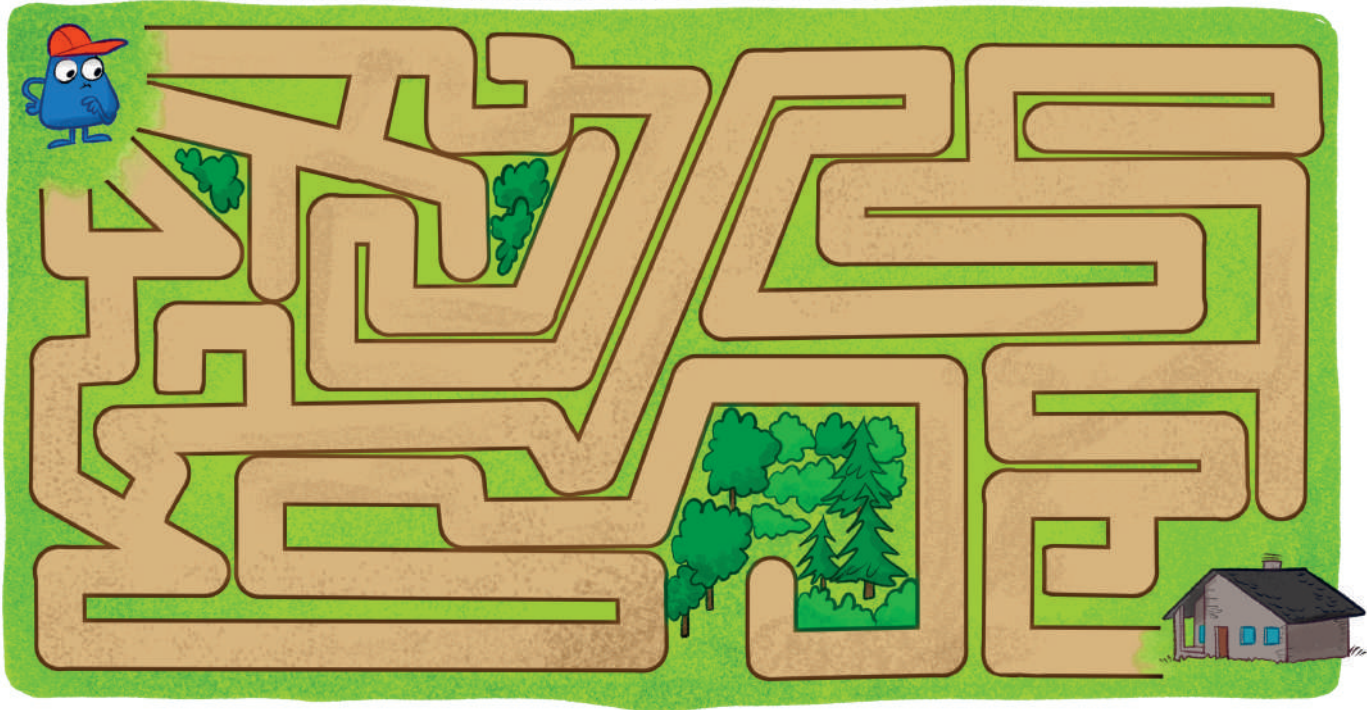
tenir la motxilla preparada

per recuperar forces i no tenir set

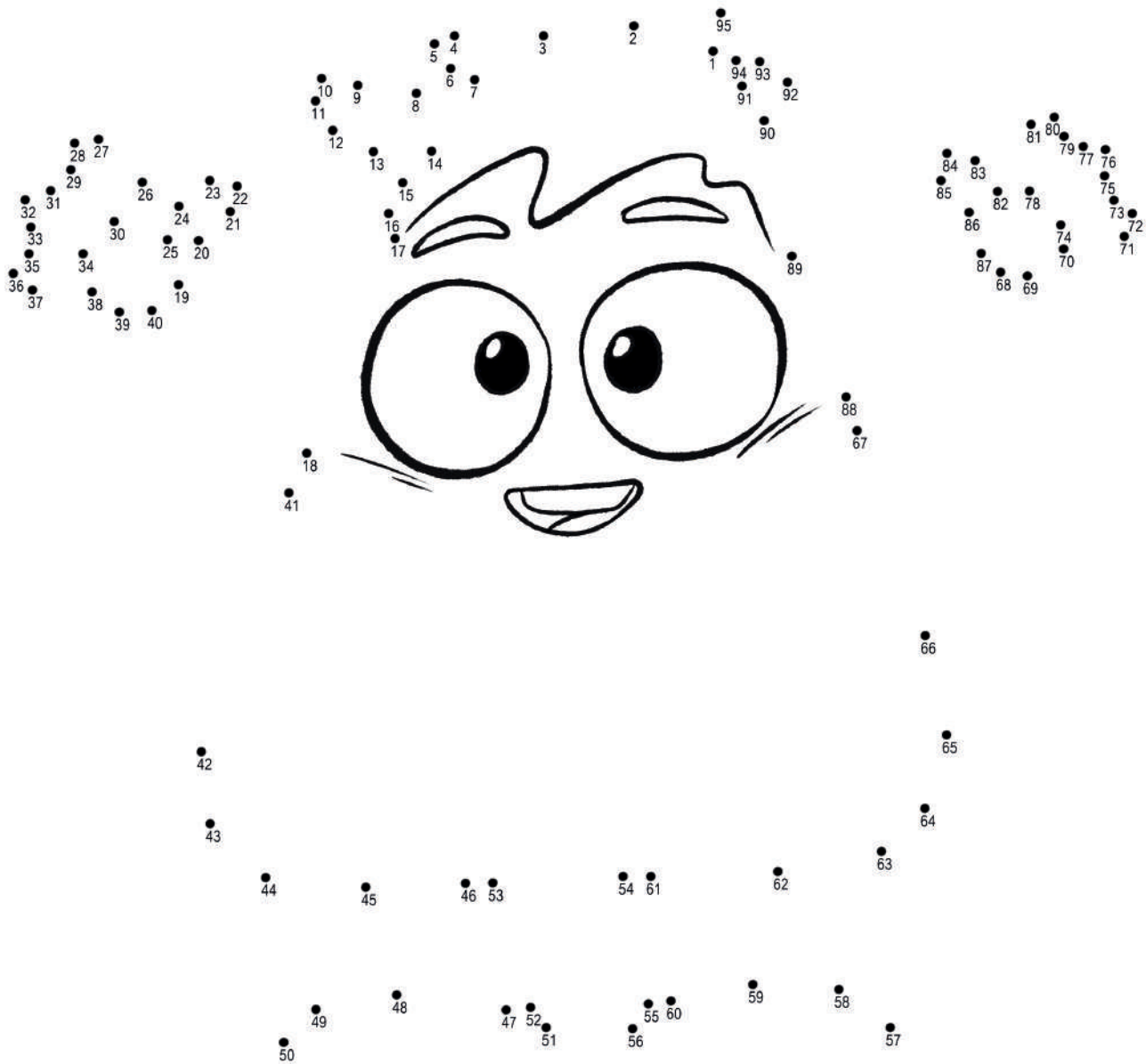
BUSCA LES SET DIFERÈNCIES:

AJUDA EL VALLINEU A TROBAR EL REFUGI DE FONTVERD:

UNEIX ELS PUNTS I PINTA EL DIBUIX:

AJUDEM EL VALLINEU A ANAR SEGUR A LA MUNTANYA!!

El Vallineu vol fer una excursió a la muntanya amb els seus amics, però necessita la teva ajuda per fer-ho amb seguretat.

Marca només les accions que haurà de fer perquè així sigui.

- Consulta el temps els dies abans de la sortida (si farà sol, vent o plourà).
- Busca un recorregut exigent, amb forts pendents i poques ombres.
- Si coneixes el recorregut, no cal avisar ningú de la sortida.
- No et separis mai del grup ni dels adults.
- Segueix les indicacions dels cartells i no entris al bosc per explorar sense avisar.
- Agafa totes les flors i els bolets que trobis i que t'agradin.
- Si trobes algú amb dificultats, ajuda'l i socorre'l.
- Fes servir el xiulet si et perds o tens un problema. Et pot salvar la vida.
- Sigues prudent amb l'ús del foc. Tingues aigua sempre a punt.
- Quan marxes de la muntanya, deixa-hi la brossa. Algú la recollirà per tu.

PENSA SEMPRE EN LA SEGURETAT I EN EL RESPECTE A LA NATURA

Així la muntanya és divertida i segura per a tots!

T'agradaria viure una aventura a la muntanya?

El Vallineu i els seus amics estan a punt de fer una excursió molt especial a la Vall del Madriu-Perafita-Claror. Amb il·lusió, preparen la motxilla, consulten la previsió del temps i recorden tot allò que cal saber per gaudir de la natura amb seguretat.

Entre riures, descobertes i algun petit ensurt, junts aprendran a cuidar la muntanya i a ajudar-se els uns als altres.

Quan el dia s'acaba, el Vallineu s'adorm amb un somriure... i amb un nou somni ple d'aventures encara per viure.

PROTECCIÓ CIVIL
PRINCIPAT D'ANDORRA

Govern d'Andorra